

„Kelet-Nyugat Iparjogvédelmi Szimpoziium” Budapesten

Írta: *Tasnádi Emil, az Országos Találmányi Hivatal elnöke*

A Magyar Népköztársaság helye és szerepe a nemzetközi tudományos, kulturális, gazdasági és kereskedelmi kapcsolatok területén az utóbbi években jelentős mértékben megerősödött, kormányunk következetes bel- és külpolitikája eredményeképpen meglett országunk politikai tekintélye. Mindezek elismerése jut kifejezésre többek között abban is, hogy egyre több tekintélyes nemzetközi szervezet választja hazánkat, illetve fővárosunkat tanácskozási színhelyül.

Az idén október 30. és november 4. között a világ iparjogvédelmi, ipari és kereskedelmi szakemberei nagy részének figyelme ismét Budapestre irányul. A Magyar Tudományos Akadémián rendezik ebben az időszakban a BIRPI (Bureaux Internationaux pour la Protection de la Propriété Intellectuelle) nevű nemzetközi szervezet az ún. „Kelet—Nyugat Szimpoziiumot”. A rendezvényen a házigazda feladatait az Országos Találmányi Hivatal látja el.

A „Kelet—Nyugat Szimpoziium” jellegének és jelentőségének megértéséhez mindenképp a rendező szervezettel, a BIRPI-vel kell közelebbről megismerkednünk.

A XIX. század második felére a termelőeszközök magántulajdonára alapozott társadalmi viszonyok között minden műszaki tudomány, az ipari fejlődés, valamint a nemzetközi kereskedelem oly szintet ért el, amely mellett a szellemi alkotások és az ipari tulajdon oltalmának hazai biztosítása már nem bizonyult kielégítőnek. Az egyre éleződő konkurrencia megkövetelte, hogy a találmányok-szabadalmak, védjegyek és ipari minták tulajdonosai ne csak saját országukban, hanem más országokban is biztonsággal érvényesíthessék jogukat. Szükségessé vált tehát az ipari jogok területén való viszonyoknak nemzetközi szinten történő rendezése is. E célból 1883-ban tizenegy ország Párizsban egyezményt kötött (az ún. Párizsi Uniós egyezményt), amelyben sok egyéb mellett a következőket legfontosabb kérdésben állapodtak meg.

1. Párizsi Uniós Egyezmény 2. cikk:

Az Unió bármely országának joghatósága alá tartozó (jogi vagy természetes) személyt megilletik

mindazon előnyök, amelyeket a kérdéses ország saját állampolgárai számára biztosít. Tehát az a külföldi, aki valamely uniós állam joghatósága alá tartozik, a belföldiekkel egyenlő oltalomban részesül az iparjogvédelem területén és jogai megsértése esetén ugyanazt a jogsegélyt veheti igénybe, mint a belföldiek.

2. Párizsi Uniós Egyezmény 4. cikk:

Ha valaki az Unió egyik országában szabályos bejelentést tesz szabadalmi oltalom elnyerése vagy védjegy, illetve ipari minta lajstromozása céljából, a bejelentés alapján a többi uniós országban szabadalmi bejelentés esetén 1 évi — védjegy és mintaoltalmi lajstromozási kérelem esetén 6 hónapi elsőbbséget élvez. Ez azt jelenti, hogy ezen időtartam alatt a bejelentéssel szemben nem érvényesíthetők időközben bekövetkezett tények, így egy másik, azonos találmány bejelentése, közzététele vagy gyakorlatbavétele stb.

A Párizsi Uniós Egyezmény megkötése rendkívül jelentős lépésnek bizonyult a nemzetközi gazdasági és kereskedelmi kapcsolatok kiépítése és fejlesztése terén.

Magyarország 1909-ben csatlakozott ezen egyezményhez és azóta is tagja. Jelenleg a Párizsi Unió tagországainak száma 76. Az ipari tulajdon oltalmára kötött Párizsi Uniós Egyezményt rövidesen követte a művészeti, irodalmi alkotások (szerzői jogok) oltalmáról szóló berni megállapodás, majd pedig egy sor mellékegyezmény (Madridi Egyezmény 1891, Hágai megállapodás 1925 stb.). Ezen megállapodások (Uniók) adminisztrációjának intézésére szolgáló szerv a BIRPI (genfi székhellyel), amely létrejötté óta a svájci kormány felügyelete alatt működik.

A budapesti Kelet—Nyugat Szimpoziium megrendezésének gondolata két tényezővel hozható kapcsolatba:

Az egyik ilyen tényező a tagállamok igénye a szervezet jellegének és tevékenységének megváltoztatására.

A tagállamok igényei röviden az alábbiakban foglalhatók össze:

1. A svájci kormány helyett a tagállamokra kell bízni a szervezet irányítását és ellenőrzését.

2. A szervezetnek a többi nemzetközi szervezet megillető jogállást, működési lehetőséget és tekintélyt kell biztosítani.

3. A szervezet munkáját fokozottabban kell a nemzetközi együttműködés szolgálatába állítani és több olyan szolgáltatást kell végeznie, amely elősegíti a nemzeti hivatalok, valamint az ipar és kereskedelem munkáját.

4. A szervezetnek fokozottabb figyelmet kell fordítania az ún. fejlődő országok segítésére, megkönnyítve ezáltal a nemzeti jogszabályalkotást, a szervezet egyetemes jellege érdekében.

A tagállamok ilyen irányú és — véleményem szerint — a fejlődést szolgáló igényeit teljességgel csak az e célból 1967-ben Stockholmban összehívandó diplomáciai konferencia teljesítheti. A BIRPI jelenlegi vezetői azonban — törekedve a kívánt változások végrehajtására — már eddig is igen sok hasznos lépést tettek a szervezet munkájának érdekében. Ezen hasznos lépések egyike a Budapesti Szimpozium, amelynek megrendezése a nemzetközi együttműködés javítását célozza.

A BIRPI munkájában már végrehajtott pozitív változások is szerepet játszottak abban, hogy a Szovjetunió 1965-ben csatlakozott a Párizsi Uniók Egyezményéhez, nagymértékben növelve ezáltal a szervezet jelentőségét, tekintélyét és egyetemességét.

A másik és igen jelentős tényező a szocialista országokban tapasztalható igen gyors ütemű fejlődés a tudomány—technika—ipar és kereskedelem minden területén, aminek eredményeképpen ezen országok gazdasági ereje az utóbbi évek alatt igen jelentős tényezővé vált, valamint a szocialista országok azon következetes külpolitikai elve, amely szerint a különböző társadalmi rendszerű országok közötti, a kölcsönös előnyök alapján folytatott műszaki-gazdasági és kereskedelmi kapcsolatok fejlesztése lehetséges, kívánatos és hasznos az egész emberiség szempontjából.

A szocialista országok tudományos, gazdasági és politikai eredményei — és még hozzátehetjük —, az iparjogvédelem terén folytatott nemzetközi együttműködésben való aktív és őszinte részvételük — igen élénk érdeklődést váltott ki világszerte a szakemberek és üzletemberek körében egyaránt. Ez az érdeklődés a kapcsolatok felvételének, erősítésének, gazdasági és kereskedelmi megállapodások kötésének szándékában jut kifejezésre. A szocialista országok egynémelyikében már végrehajtott vagy tervezett változások a gazdaságkodás módszereiben, tovább fokozzák ezt az érdeklődést.

Bár talán furcsának tűnik, mégis tény, hogy az iparjogvédelem terén meglehetősen gyenge a tájékozott-

ság az ipari szakemberek és üzletemberek körében. Ez akadályozza az egészséges kapcsolatok kialakítását. Még inkább károsak azonban a hamis és politikai érdekből terjesztett olyan állítások, amely szerint a szocialista országokban egyáltalán nem biztosítják a tulajdon oltalmát stb. Nyilvánvaló, hogy a gazdasági és kereskedelmi kapcsolatok fejlesztéséhez elengedhetetlen az alapos tájékozottság és az ennek alátalajozott létrejött jogbiztonság és bizalom légköre.

A budapesti „Kelet—Nyugat Szimpozium” előadásai fentiekben elmondottak alapján világos: a különböző társadalmi viszonyok között élő iparjogvédelmi szakemberek, az ipar és kereskedelem képviselői is meg az egymás országaiban érvényben levő jogok (szabadalom, védjegy, ipari minta stb.) megszerzésének és biztosításának módját és feltételeit ezen jogok értékesítésének lehetőségeit (szabadalom licenc-eladás és -vétel), s módjuk leggyorsabb gazdasági kapcsolatok létesítésére, illetőleg ezek megvalósítására.

A budapesti szimpozium iránti érdeklődés mértékét mutatja, hogy arra 350 külföldi (120 közül) jelentkezett (ebből 50 fő a szocialista országokból), és a résztvevők Argentínától Mongóliáig legkülönbözőbb országokból érkeznek hozzánk.

A szimpoziumon sok olyan személy vesz majd részt, akiknek nevét az egész világon ismerik az iparjogvédelmi szakemberek, köztük Makszárjev elnök a Szovjetunió Találmányi és Felfedezésügyi Bizottságának elnöke, Bodenhausen professzor, a BIRPI igazgatója, Blum úr, az AIPPI főtitkára, Nathan professzor, a berlini Humboldt egyetem professzora, akik részt vesznek világviszonylatban is jelentős iparjogvédelmi kapcsolatok képviselői, pl. az IBM igazgatója, a Kva Pechiney, a Merk, a Ford stb. vezető beosztású alkalmazottai.

A szimpoziumon több mint húsz magas színvonalú előadás hangzik majd el, amelyeket előreláthatóan igen érdekes vita követ. Az elmélyült munka mellett azonban a résztvevőknek módjuk lesz megismerkedni népünk életével, eredményeivel, fővárosunk szépségeivel is.

A rendezvény színhelyének kiválasztása — Budapest — érezzük — komoly elismerése a Magyar Népi Társaság eredményeinek és az iparjogvédelem terén folyó együttműködés elmélyítéséért küldött munkánknak.

Azt várjuk a szimpoziumtól, hogy a különböző társadalmi rendszerű országokból érkező szakemberek és üzletemberek közvetlen és valós tájékozottságuk alapján megkapjanak egymástól, szerezzék meg a szükséges tapasztalatokat, teremtsék meg egymás között a bizalom légköre, és mindezek eredményeképpen bizalommal mélyíthetjük a gazdasági, kereskedelmi kapcsolatainkat, amely minden jószándékú fél számára hasznos eredményekkel szolgálhat.